

תרבות וספרות יידיש בין שני קטבים 189-1-0020
יום ב' 12-14

מטרות הקורס: שני זרמים התחרו על לבם של דוברי היידיש: זרם רומנטי-משיחי, שהושפע ע"י החסידות, וזרם גרוטסקי-ריאליסטי, שהיה מושרש בפולקלור ובהווי היהודי. הראשון התבטא בשירי אהבה, בלדות, וסיפורי-פלא, בעוד שהשני מצא את בטויו בהצגות פורים ובקטעי בידור שהועלו בחתונות. הקורס מתמקד בניתוח פריחתה של הספרות המודרנית ביידיש על רקע תחרות זאת.

דרישות הקורס: עבודה קצרה, בהיקף של 3-5 עמ', על הנושא: "בין פרץ ושלוש-עליכם" שתשווה אספקט מסוים כפי שהוא מתבטא ביצירות שדנו בהן בשיעור. יש למסור את העבודה המודפסת לא יאוחר מה-19 לאפריל (אפשר בדוא"ל). עבודה זו תחשב ל-25% של הציון הסופי.

המטלה הסופית בקורס תהיה מבחן "אמריקאי". השאלות יימסרו לכם בשיעור האחרון.

כל המקורות הראשוניים (חוץ מאלו שאפשר להשיגם באינטרנט) מופיעים במקראה.

במרץ תורת הקטבים על פי איציק מאנגר 1

איציק מאנגר – פולקלור וספרות (1939), תרגום: חיה בר-יצחק, *חוליות 7* (2007): 361-70.
המבוא מאת חיה בר-יצחק: <http://aleph.haifa.ac.il/www/public/fulltext/chuliot/2007/000714398.pdf>
הטקסט: <http://aleph.haifa.ac.il/www/public/fulltext/chuliot/2004/000364520.pdf>

במרץ נישואין של מעלה 8

ר' נחמן בן שמחה מברסלב – מעשה מהז' בעטלירס (1810) – תרגום: רבי נתן שטרנהרץ מנמירוב

תבנית הסיפור לפי יוסף דן וזכריה גורן

במרץ נישואין של מטה 15

אייזיק-מאיר דיק – הבהלה (1867) – מקור עברי
<http://aleph.haifa.ac.il/www/public/fulltext/fulltext.php?00217111>
שאלו גינזבורג, "לקורות 'בהלה' בשנת תקצ"ה"
<http://aleph.haifa.ac.il/www/public/fulltext/fulltext.php?00217110>

במרץ חגים וזמנים 22

י. ל. פרץ – העושה נפלאות \ דער קונצן-מאכער, מקור עברי שלום-עליכם – האורח (1906), תרגום: אריה אהרוני

במרץ – 5 באפריל **פסח** 29

'באפריל [יום השואה] **אבות ובנות: סיפורי אהבה א** 12

י. ל. פרץ – מסירות נפש, תרגום: י. ח. רבניצקי

באפריל **יום הזכרון** 19

'באפריל **אבות ובנות: סיפורי אהבה ב** 26

שלום-עליכם – הודיל (1904), *טביה החולב (השלם)*, תרגום: דן מירון (י"ם: כתר 2009) עמ' 81-100.

במאי **עליות** 3

דער נסתר – במרתף (1922), *מאוצר סיפורי הנסתר*, תרגום: שלום לוריא (י"ם: כרמל 2006), עמ' 95-115.

שלום לוריא, "בפיתולי משעליו של דער נסתר", *שם*, עמ' 259-267.

במאי **ירידות** 10

דוד ברגלסון – בעיר מגושמת (1914), *כתבי דוד ברגלסון*, תרגום: ד. ב. מליכין (מרחביה: ספרית פועלים, 1962), כרך א', עמ' 223-258.

במאי **האדם בתור שטן** 17

יצחק בשביס-זינגר – *השטן בגוריי*, תרגום: מ ליפסון, חלק א' (1935)

אברהם נוברשטרן, "הפרק האחרון: אפוקליפסה והיסטוריה ביצירתו של יצחק בשביס", *קסם הדמדומים: אפוקליפסה ומשיחיות בספרות יידיש* (י"ם: מאגנס, 2003), עמ' 334-356.

במאי **האדם בתור שטן** 24

יצחק בשביס-זינגר – *השטן בגוריי*, חלק ב' (1935)

במאי **האדם בתור מלאך** 31

איציק מאנגר – סיפור גן-העדן (1939) – תרגום: ק. א. ברתיני (ת"א 1982)

ביוני האדם בתור מלאך 7

איציק מאנגר – סיפור גן-העדן (1939)

ביוני סיכום 14